

PRZYKOPAC (5) *vb pf*

o *prawdopodobnie jasne (tak w kopać); a jasne.*

inf przykopać (3). ◇ *fut 2 sg* przykopąsz (1). ◇ [*praet 3 pl m pers* przykopali.] ◇ *con 3 sg m by* przykopął (1). ◇ [*impers praet* przykop(a)no, jest przykop(a)no. ◇ *part praet act* przykop(a)wszy.]

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII(z Cn) i XIX w.

1. *Kopiąc, tj. karczując, powiększyć pole; affodere Cn [w tym: czego (3), ile czego (1), [ile]] (5) : [the wzyfthky [łaki] mają bycz na poly [wspólne] yufzch y wzyfthkye pozythkye [!] gdzyezbykolwyek mogli przykopać. albo fthaw vczynycz thedy wzyfthko fspolnye. ZapWpolKosc 1550 9/313v; Na gruncie Wolyey Wylkolaskyey są 2 pola rozdzielone, jedno za dworem [...], na które się wysiewa siliginis cor. 330, avenae 300, a może go tak wiele przykopać LustrLub 90; Są na folwark 3 niwy, a powiedają, że nie masz co więcej przykopać, bo wszędy krzemieniec. LustrSand 292; LustrMalb II 101.]*

przykopać co (1): Powiedaią iż tego potrzebá dla woyny/ By ieden iáko drugi póspołu był ftroyny. Ale niżli tey woyny ftroyney doczekamy/ Pewnieyfzą ná káždy rok ná zapłociu mamy. Bo iefli co przykopafz możefz temu wierzyć/ Ledwe nie nákáždy rok muśifz z nowu mierzyć. *RejZwierc 250v. Cf [»pole przykopać«].*

przykopać do czego (1): a Gdy by też ten mlynarífz czo przykopał Roly do mlyna: tedi yedno do trzecyego fzyta *ZapKoscier 1588/77; [a z ostatka ról wykopanych gotowych, do tego nieco przykopawszy, uczyniono folwark LustrRus 140; W tym folwarku są 3 pola, [...] po 12 łanów każde, ale do jednego, które Marchow zową, przykopano potym niemało LustrSand 260, 314].*

[*przykopać ku czemu:* Jest w tej wsi folwark niewielki na pięci włókach pustych, ku którem włókam przykopano nowin niemało. *LustrRaw 199.*

przykopać komu [sobie]: prosił zatem jmci, aby z wierzchności swej to opatrzyć raczeń, jakoby ci fświętnicy dekretowi przez jmci uczynionemu dosyć czynieli z przyczyn w tym to dekrecie opisanych i z tej też przyczyny, iż ról sobie przykopawszy więcej ich mają nad swe starodawne zasadzenie *OrdynWiej 1575 nr 47; LustrSand 309.]*

Zwroty: »nowin(ek) przykopać« [*szyk zmienny*] (2): A odpráwiwfzy ty domowe gofpodárfstwá/ ofiáwfzy też dobrze/ więcz też nie wádzi/ iefli czás iefł/ nowinki pokopáf/ gnoyku powoźif/ domkow/ chlewikow popráwić (*marg*) Nowinek przykopáf. (–) *RejZwierc 110v, Bbb; [Którego czynszu beło fl. 12/13, ale teraz więcej przychodzi, bo nowin więcej przykopano. LustrSand 308, 313; LustrRaw 199].*

[*»nowo przykopać«:* Mają tam po kilku stajań role na tych niwach: jedni dawno, a drudzy sobie nowo przykopali. *LustrSand 309.*

»pole przykopać«: Teraz pola folwarkowe tak osiewają: jednego roku oziminą, drugiego jarzyną, a trzeciego ugorem leży. Ale czasem może trzecie pole przykopać do tych ról. *LustrSand 314].*

*»rol(ej) przykopać« [*szyk zmienny*] (2):* Vrzędnik ma łák przyczyniáf/ roley przykopáf/ iefliże kędy iefł gnoy woźif. *GostGosp 8; ZapKoscier 1588/77; [OrdynWiej 1575 nr 47; Jakoż folwarku zamkowego ról za dzierzawy p. starosty jest barzo niemało ról przykopano, [ss] które czynią dobry pożytek [...], bo ich niemało posiano. LustrMalb I 150; (nagł) Drugi folwark Kamienicza (–) Mila*

od Mirakowa, na gruncie rodziwem, dobrem, jeno w niewielkości ról którychby potrzeba przykopać *LustrPom* 101].

[*Szereg*: »przyczynić albo przykopać«: iż tamten folwark i niewielki jest teraz i na potym przyczynić albo przykopać go już więcej nie może *OrdynWiej* 1575 nr 47].

2. [*Kopiąc doprowadzić coś do stanu poprzedniego (o czyszczeniu rowów melioracyjnych)* [co]: k temu [*mieszkańcy wsi Sosnowo*] rów dla zbiegania wody do morza prętów 200 winni na każdy rok przykopać. *LustrMalb* I 8.]

Formacje współrdzenne cf KOPAĆ.

Cf [**PRZYKOPANIE**], [**PRZYKOPANY**]

MP